

A mindennapok számítástechnikája

Mikroszámítógépes Klub

Hogyan és mivel kezdődött a számítógépek története? Az abszolút kezdőponton nehéz lenne megtalálni. Ezért hadd kezdjük ezt a rövidke visszatekintést a folyamatból egy önkényesen kiragadott eseménynél! Neumann János 1945-ben kidolgozta a numerikus formában tárolt programutasítások elvét. Ezt a felfedezését először a negvenes évek közepétől gyártott rádiócsöves számítógépek működésénél alkalmazták. Ez volt az első generáció a számítógépek családjában. Az ötvenes évek második fele és a hatvanas évek a tranzistoros alkatrészek kora. A hetvenes évektől alkalmazzák az integrált áramköröket. A nyolcvanas évek elején a kis és közepes bonyolultsági áramköröket felváltják a több tíz-, illetve több száz ezer elemet tartalmazó, az önmagukban is egy parányi számítógépet megtestesítő mikroprocesszorok. Ez utóbbi gépeket tekintik a negyedik generációnak. Jelenleg ez a technika éli virágkorát. (Lassan talán Magyarországon is beszélhetünk már a kezdődő virágkorokról.) A mai legnagyobb teljesítményű, sorozatban gyártott számítógépek már másodpercenként több mint tízmillió művelet végrehajtására képesek, de egyes speciális komputerek másodpercenként 400 millió műveletre is alkalmasak.

Japánban immár az ötödik generáció megszületését is bejelentették. Ezek a gépek képesek a fontos dolgokat a lényegtelenektől megkülönböztetni. Nem számolni fognak és nem univerzális gépek lesznek, hanem a beléjük épített tu-

dás és következtető-képesség egy adott, speciális terület problémáinak megoldására lesz alkalmas. Használatuk már nem kell egyetlen tenni, mint szóban megmondani a gépnek, hogy mi? kíván tőle és „O” máris teszi a dolgát: válaszol, tervez, számol, rajzol, leírja vagy lefordítja a hallottakat. Az utasításokat írásban és rajzban is elfogadja a majdnem mindent tudó masina. Ennyit a „csúcstechnikáról”!

A közeljövőben „A mindennapok számítástechnikája” felcímmel időről időre találkozhatnak írókkal, lapunkban olvasóink. Ezekben a cikkekből nem a legújabb technikai csodákról akarunk szólni, hanem a szegedi és Szeged környéki vállalatoknál, szervezeteknél, intézményeknél levő gépekről, alkalmazásokról, gondokról és újításokról, egyszerű, hatékony kapacitás kihasználásról és álló, évente csak néhány hétig használt berendezésekről.

* Kezddük az ismerkedést a néhány hónapja alakult szegedi Mikroszámítógépes Klubbal! Hogy miért éppen itt? Mert minden technikai csoda annyit ér, amennyire használni tudják. A jelenleg munkaképes korban levő korosztályok még nem tanulták az általános és középiskolában az alapfokú számítástechnikai ismereteket. A mikroelektronika mind szélesebb körű bevezetésével nagyon sok területen nem lehet addig várni, míg napjaink középiskolái munkába állnak. Egyre több, a gépek nyelvén értő emberre van szükség a gazdasági élet számos részén. Az új technikát övező mi-

Dr. Papp László, a klub vezetője elmondta, hogy munkájuknak szeretnék műhely-jelleget is adni. Segítségét nyújtana a szakirodalom megszerzésében. Gépépítési tapasztalatokról meghallgatják már régebben dolgozó kollektívák beszámolóit. Nemrégiben Szegeden vendégeskedtek a szolnoki számítógépépítők. Budapesti klubok és fejlesztési intézetek hasonló bemutatkozását is tervezik, de szívesen vennék helybeli vállalatok, kisvállalkozások önszertetőit is.

Tagadhatatlan, hogy a kisvállalkozások élénkséget vittek a hazai számítógépes életbe, de látni kell az elaprózódás hátrányait is. Gyakoriak a párhuzamos fejlesztések. Minden társaság minél több megrendelőt akar magának szerezni. Egyik helyen a kapacitás kevés, másutt a munka hiányzik. Talán ezeknek az ellentmondásoknak a feloldásában is segíthet a Mikroszámítógépes Klub.

A nyárra az ezzel a témával foglalkozó klubok országos találkozóját tervezik. Az alkatrészellátásban segítséget kapnak a Neumann János Társaságtól. Gondolnak az utánpótlás nevelésére. Esetleg iskoláknak is segítenék a meglévő gépek eredményesebb felhasználásában.

A rendezvények látogatóinak többsége a műszakiak közül kerül ki, kevesebben vannak a matematikusok. Meglepő, hogy az egyetem matematika szakos hallgatói eddig nem néztek be a klubfoglalkozásokra...

Várják vállalatok, intézmények anyagi támogatását is eszközállományuk bővítéséhez. A támogatást kihelyezett tanfolyamokkal, előadásokkal, a számítástechnikai munka segítségével tudják viszonzni.

A Mikroszámítógépes Klub Szegeden a Technika Házában működik.

Böle István

M? HOL? MIKOR?

1984. ÁPRILIS 19., CSÜTÖRTÖK — NEVNA: EMMA
A Nap kel 5 óra 48 perckor, és nyugszik 19 óra 39 perckor.
A Hold kel 20 óra 28 perckor, és nyugszik 7 óra 57 perckor.

VIZÁLLÁS

A Tisza vizállása Szegednél szerdán 101 cm (apadó).

HATVANÖT ÉVE,

1919-ben e napon nevezték ki Stromfeld Aurélt (1878—1927) a Tanácsköztársaság koelet hadseregparancsnokságának vezérkari főnökévé. Hamarosan az egész Vörös Hadsereg vezérkari főnöke lett. Irányítója volt a győzelmes honvéd hadműveleteknek. A Tanácsköztársaság megdöntése után háromévi börtönrre ítélték; megfosztották ezredesi rangjától, nyugdíjától. Szabadulása után az illegális KMP tagja lett.

HETVENÖT ÉVE

született Daniel György (1909—1983) tanár, újságíró, könyvtáros, a főlzabados utáni években a Délmagyarországi munkatársaság elnöke.

SZÁZ ÉVE

született Enyvvári Jenő (1884—1959) filozófus és könyvtáros; 1905-től 1945-ig a Fővárosi Könyvtár munkatársa. Legjelentősebb műve: filozófiái szótára (1918).

KISSZÍNHÁZ

Ma délután fél 6 órakor: Fekete Ferdinándnak — Jókai Mórberlet.

MOZIK

Vörös Csillag: délelőtt 10, délután negyed 4, fél 6 és háromnegyed 8 és este 10 órakor: István, a király (színes, magyar, kiemelt helyár!)

Fáklya: délután háromnegyed 3 és negyed 6 órakor: Holdlakók titka (színes, m. b. francia fantaszűtő rajzfilm); este fél 8 órakor: A postás mindig kétszer csenget, 1—2, (színes, m. b. amerikai krimi, III. dupla helyár!), csak 16 éven felülieknek!

ÜGYELETES

GYÓGYSZERTÁR
Klauzál tér 3. sz. (13/57-es) este 8 órától reggel 7 óráig. Csak sürgős esetben.

BALESETI, SEBÉSZETI ÉS UROLOGIAI FELVÉTELI ÜGYELET

Ma a baleset szenvedett személyeket Szegeden a II. sz. Sebészeti Klinika (Pécsi u. 4.) veszi fel, sebészeti és urológiai felvételi ügyeletet az I. sz. Sebészeti Klinika tart.

GYERMEKORVOSI ÜGYELET

Munkanapokon 13 órától másnap reggel fél 8 óráig, szombaton, vasárnap és munkaszüneti napokon reggel fél 8 órától másnap reggel fél 8 óráig a Lenin krt. 20. szám alatti körzeti gyermekorvosi rendelőben történik a sürgős esetek orvosi ellátása.

EJSZAKAI ORVOSI ÜGYELET

Este 7 órától reggel 7 óráig a felnőtt lakosság részére: Szeged, Hunyadi János sgt. 1. sz. alatt. Telefon: 10-100.

FOGORVOSI ÜGYELET

Mindennap este 10 órától reggel 6 óráig, szombaton reggel 7-től hétfő reggel 7 óráig; Szeged, Zöld Sándor u. 1-3. Tel.: 14-420.

S. O. S. LELKISEGÉLYSZOLGÁLAT

Mindennap este 7-től reggel 7 óráig. Telefon: 11-000.

TÉVÉ

- BUDAPEST 1.**
8.25: Tv-torna — (ism.)
8.30: Iskola-tv
9.50: Vízkereszt, vagy amit akartok — angol film — (ism.)
12.00: Iskola-tv
12.30: Képzés
15.00: Iskola-tv
16.40: Hírek
16.45: A mi emberünk — NDK tv-filmsorozat — 3.
17.40: Képzés
17.45: Tv-börze
17.55: Pedagógusok fóruma
18.30: Telesport
19.10: Tv-torna
19.15: Esti mese
19.30: Tv-híradó
20.00: Jogi esetek
20.45: Panoráma
21.45: A hét műtárgya
21.50: Csak a derű óráit számolom
22.40: Tv-híradó 3.

BUDAPEST 2.

- 18.25: Képzés
18.30: Perpetuum mobile
19.10: A szegedi stúdió román nyelvű nemzetiségi műsora
19.30: Zahari Zográf — bolgár rövidfilm — (ism.)
20.00: Romantikus kamarastek — hangversenyszorozat — 2.
21.00: Tv-híradó 2.
21.25: Kutasi Gyula: Tisztán vagy szódaival — tv-film
22.30: Képzés

BELGRÁD 1.

- 16.45: Videódalok
16.55: Sportok, foglalkozások és úszni tudás
17.00: Magyar nyelvű tv-napló
17.10: Pályaválasztási tájékoztató
17.40: Hírek
17.45: Tv-sorozat gyerekeknek
18.15: Tv-naptár
18.45: Kérték — nézzék meg!
19.15: Rajzfilm
19.30: Tv-napló
20.00: Színkép
21.05: Koldusok és fiúk — sorozat
22.00: Tv-napló

BELGRÁD 2.

- 18.15: Tudomány
18.45: Időszérű a kultúrában
19.00: Lépések
19.30: Tv-napló
20.00: Művészeti est
22.30: Zágrabi köcsög

PÉNTEK DELELŐTT BUDAPEST 1.

- 8.05: Tv-torna — (ism.)
8.10: Iskola-tv
10.00: Utazás a világ nagy vasútjain — angol rövidfilm — (ism.)
10.45: A só eheto kristály — lengyel rövidfilm — (ism.)
10.55: Betekintés a természetbe — csehszlovák rövidfilm
11.25: Képzés

RÁDIO

KOSSUTH

- 8.27: Rossini: Bruschino úr — egyfelvonásos vígopera
9.44: Nefelejcs
10.05: Semprun: A nagy utazás című regényéről Bajomi Lázár Endre és Réz Pál beszélget
10.35: Az Allami Népi Együttes műsorából
11.23: Nagyközség — városi joggal
11.43: Giemba — Csák Gyula regénye — 15. — (ism.)
12.30: Ki nyer ma?
12.45: Régen találkozunk — Rapcsányi László vendége: Viski János festőművész
13.00: Geszty Szilvia és Peter Schreier operett-felvételeiből
13.39: Az életrajz folytatása — Karl Krolow német író regénye
14.09: A Budapesti Fúvósötös felvételeiből
15.05: Nóták
15.28: Kágylózene — Kiskunmajsán
16.00: Csajkovszkij: Manfred — szimfónia
16.49: Cizne Mihály könyvszemléje
17.05: Csaldátervezési modell — 4. — A tehetség előtt
17.30: A Purcell énekegyüttes énekel
17.38: Hanus mester — Ivan Lallé hangjátéka
19.15: Zenekei — muzsika
19.40: Grazi gráciák — 1. — A Mura-parti város kulturális életéről — riport
20.40: Tötsön egy órát kedvenccel
21.40: Miért írta meg?
22.20: Tíz perc külpolitiká
22.30: Wilhelm Gurtwangler vezényel
23.28: Oralia Domingusz operárait énekel
0.10: Virágénekek

PETŐFI

- 8.05: Verbunkos muzsika
8.20: Tíz perc külpolitika —
8.35: Napközben
10.00: Zenedelelőtt
11.35: Csak fiataloknak! — (ism.) — (sz.)
12.35: Nemzetiségeink zenéjéből
13.00: Nemzetközi kamarakórus fesztivál Pécselt
13.20: Éneklő Ifjúság
13.28: Csajkovszkij: Hat kis darab
13.35: Szokolay Sándor gyermekmuzsikájából: Három zongoradarab
14.00: Lelető
15.10: Az én rádióm z
16.00: Látogatóban — (ism.)
16.35: Idősebbek hullámhossza — (ism.)
17.30: Tanakodó
18.35: Hétvégi Panoráma
19.40: Tudóstás az asztaltenisz EB-ről, Moszkvából, és az ottusa Budapest Kupáról
19.55: Slégerlista — (sz.)
20.35: Szociológiai figyelő
21.05: Hívja a 33-43-22-es telefonszámot
22.20: Geršwin-melodíák
23.20: A mai dzsessz — (sz.)

3. MŰSOR

- 9.00: Könnyűzenei stúdiók felvételeiből
9.50: Bemutatjuk új felvételeinket — (sz.)
10.04: A Kodály-vonósnyeges felvételeiből — (sz.)
11.05: A hugenották — részletek Meyerbeer operájából — (sz.)
12.00: Klasszikus balettzene — (sz.)
13.07: A Munkásörsg Központi Férfikara énekel — (sz.)
13.47: Fiataloknak! — (ism.) — (sz.)
14.37: Reflektorfényben egy operáriá — (ism.)
15.18: Zenekei muzsika — (sz.)
15.59: Zenel Lexikon: „Brandenburgi versenye”
16.20: Szereted az operát? — (ism.)
16.50: Pillanatkép
16.55: A Poptarisznya dalaiból — (sz.)
18.06: Hoinap közvetítjük: A Magyar Allami Hangversenyzenekar hangversenye
18.30: A Magyar Rádió román nyelvű nemzetiségi műsora
19.05: Iskolarádió
19.35: Népdalfeldolgozások — (sz.)
20.00: Romantikus kamarastek — (sz.)
21.00: Latin-Amerika irodalma
21.25: Népszerű szimfonikus zene — (sz.)
21.55: Napjaink zenéje — 2. — (sz.)

reflektor

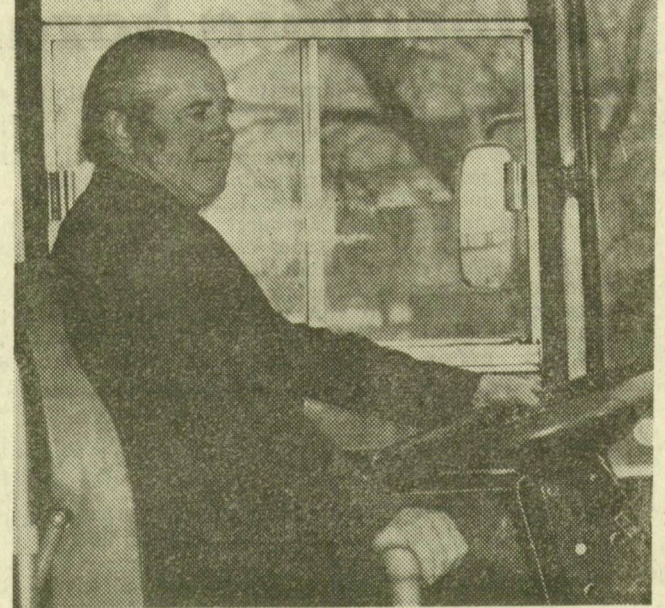
„A milliomos” buszvezető

Kevés olyan ember van, aki minden másnap eljut a Balatonhoz, s eltelik egy nyár — sőt, nyarak — anélkül, hogy egyetlen alkalommal is fűródné, vagy legalább magát felfrissítene a tó vizében. E kevesek közé tartozik Ézsias Lajos, a Volán 10. sz. Vállalatának autóbuszvezetője.

Ezelőtt 32 évvel forgatott először kormánykereket, s azóta sem csinált mást, legalábbis munkaköre szerint. A több mint három évtized alatt, pontosan ez év január 13-ig, nem kevesebb, mint 1 millió 650 ezer kilométert vezetett anélkül, hogy egyetlen közlekedési balesetet is okozott volna. Ekkora távolságot ismeretlenség szerint még senki sem tett meg megvényt lakói közül karambol nélkül, de valószínű, hogy országsszerte is csak nagyon kevesen. Közismert, hogy a Közlekedési Főfelügyelet 250 ezer kilométerenként különböző fokozatú elismerésekkel jutalmazza a járművezetőket, egészen másfél millió kilométer balesetmentes megtételéig. Am csak addig, nem tovább. Amikor e jutalmazási rendszert bevezették, nyilván nem gondoltak arra, hogy csak egyszer is baleset-helyszínelő rendőrköt kelljen riasztani miatta. A szegedi volánosok Lajos bácsijának — a Marx téri autóbusszállomáson mindenki csak így emlegette — egy kicsit fáj, hogy ő már több ilyen díszes plakettet nem kaphat. Persze kaphat majd újabb 250 ezrest, de hát az mégsem hangzik és nem mutat olyan szépen, mint mondjuk az 1 millió 750 ezer. A lényeg: Ézsias Lajos így is milliomos, kilométereken.

Baranya megyében, a mágocsi gépállomáson, mint vontatós forgatott először kormánykereket, de már csaknem harminc éve annak is, hogy hazakerült, Szegedre. Haza, hiszen kiskundorozsmai születésű, ott lakik ma is. A megyében előbb a kenderfonó vállalatnál vezetett egy másfél tonnás Renault teherautót, majd áthelyezéssel került a Marx tere, a mai Volán elődéhez, a 42. számú AKÖV-höz. Ott az első két hónap után ült először autóbuszra, és azóta is csak társasgépkocsikat vezet. Egy rolós-bódés, Csepel típusú kocsit kapott, amit országsszerte „fakarusznak” becéztek. Járt Szegedről Nagyfára, majd Csongrádra, Kálócásra. A Székesfehérvárra induló első szegedi Volán-járatot, egy új Ikarus 55-ös kocsival ő, Ézsias Lajos „vitte”, s ugyanezen a vonalon közlekedett nyolc évig. Itt már gyűltek a kilométerek, naponta 408 kilométert kellett megtennie, volt, amikor egy hónap alatt 26-szor is. Majd két évig Parádfürdőre járt rendszeresen, ami másnapoként 506 kilométert hozott a „gyűjteménybe”.

Azután különjáratokkal bejárta fél Európát, pontosan 12 országot — s azok úthálózatát, közlekedési rendjét — ismerkedéssel meg. 1982 óta másnapoként Siófokra vezet autóbust Szegedről, egyegy út 535 kilométert jelent. Nem kis teljesítmény. Ő azonban nemcsak erre büszke egy kicsit, arra is, hogy tavaly éppen a siófoki volt a Volán 10. sz. Vállalatának egyik legjobb forgalmú, legjobb gazdasági eredményt elérő járata. Ezen a vonalon különben

Lázár Mihály felvétele

Ézsias Lajos indulóban Szegedről a siófoki járatral.

370—400 ezer kilométerenként új autóbust kap Ézsias Lajos és váltótársa, Elek Béla. A régi kocsi ezután „könnyebb feladatot” kap, rövidebb távolságokra járnak vele. Előző járműüket tavaly nyáron adták le, most tartalékszolgálatban áll. De úgy néz ki jelenleg is, mint az újak. Ez a két gépkocsivezetőnek köszönhető elsősorban. Kiseb meghibásodások esetén — nagyobbak még szerencsére nem történtek — ha kell, még éjszaka is szerel, javít, azért, hogy a váltótárs már reggel fordulhason vissza a busszal Siófokra. Mosolyogva mondja, hogy ez a kocsi már nélkülük, a két sofőr nélkül, maga is odatalná Siófokra.

A napi program: 5.30-kor indulás Szegedről, érkezés Siófokra 11.25-kor, visszaindulás 13.25 órakor. Vagyis a buszoförnek két óra hossza áll rendelkezésére ebédelni, a kocsit átnézni, rendbe tenni, esetleg még javítani is. Ezért van az, hogy legtöbbször még a Ba-

latont megnézni sincs idő, nemhogy fürödni is. Minden gépkocsivezető kerül „meleg” helyzetbe. Mondja, hogy egyszer három fékkel vezette az Ikarust Tamásitól egészen hazáig, s bár nagyon óvatos volt, balesetveszélybe sodródott. De ezt csak ő tudta, az utasok nem vettek észre semmit. Ezért sem beszél szívesen a balesetmentes teljesítményéről, mert aki a volán mögé ült, nem tudhatja biztosan, hogyan fejeződik be útja.

Az elmúlt 32 év alatt

még egy figyelemzést sem kapott Ézsias Lajos, elismerést viszont annál többet. A balesetmentes közlekedésért járó különböző fokozatokon kívül háromszoros Vállalati Kiváló Dolgozó, s megkapta a Munka Erdemrend bronz fokozata kitüntetését is. Régi, jó vezető, van saját kocsija is, egy „nagy” Polskí. De a Polskít nem szereti vezetni, csak az Ikarust.

Zrinyi Péter